

Higijena mostova i zubnih proteza : održavanje ključno za funkciju i trajnost

Kovačević Pavičić, Daniela

Source / Izvornik: **Narodni zdravstveni list, 2022, 28 - 29**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:271:896843>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-27**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Dental Medicine](#)

HIGIJENA MOSTOVA
I ZUBNIH PROTEZA

ODRŽAVANJE KLJUČNO ZA funkciju i trajnost

Piše prof. prim. dr. sc. **Daniela Kovačević Pavičić**, dr. med. dent. Katedra za stomatološku protetiku Fakultet dentalne medicine, Sveučilište u Rijeci Klinika za dentalnu medicinu, KBC Rijeka

Održavanje higijene zubnih pomagala, mostova i proteza ključ je dugotrajnosti i zadovoljstva pacijenta istima. Mobilne zubne proteze pacijent sam stavlja i vadi iz usta. Ako u ustima ima još nekoliko zuba, izrađuju se djelomične proteze, a u slučaju da pacijent nema niti jedan zub, izrađuju se potpune ili totalne proteze. No, ako je u ustima prisutan veći broj zuba koji su zdravi i imaju povoljan raspored, pacijentu se izrađuju fiksni radovi tzv. mostovi. Mostove doktor dentalne medicine cementira na zube i pacijent ih ne može vaditi iz usta. Iako su mostovi pacijentima ugodniji, njihovim cementiranjem u ustima se stvaraju zakutci

Svaki protetski rad zahtijeva specifično održavanje, ali svima je zajedničko da oralna higijena treba biti besprijekorna

koje je teško očistiti isključivo klasičnim četkicama i pastama te je njihovoj higijeni potrebno posvetiti dodatnu pažnju.

Djelomične i potpune proteze

Ako pacijent ima još nekoliko svojih zuba, posebno mora četkicom i zubnom pastom oprati zube, jezik i sluznicu. Nakon toga slijedi pranje zubnih proteza. Kako se proteze, djelomične i totalne, uglavnom rade osobama starije životne dobi, potrebno je voditi računa da oni boluju možda od nekih sistemskih bolesti koje utječu na njihovu manualnu spretnost i sposobnost održavanja složenih

djelomičnih proteza. U tom slučaju potrebno je odlučiti se za izradu jednostavnijih radova, odnosno proteza koje se na postojeće zube hvataju kvačicama.

Proteze, kako totalne tako i djelomične, potrebno je nakon svakoga jela izvaditi iz usta, isprati od ostataka hrane te očetkati posebnim četkicama za protezu i pastama ili pjenu za čišćenje proteza. Ne preporučuje se korištenje četkica kojima se četkaju zubi jer tvrdi dijelovi proteze, kao što su njezina baza, kvačice i ostali metalni dijelovi, mogu oštetiti vlakna četkica te one brzo postanu neupotrebljive za zube. Kvačice i ostale sustave kopčanja proteza za postojeće zube potrebno je dodatno očistiti četkicama cilindričnoga oblika, sličnih međuzubnim četkicama, ali od njih ipak značajno većim. Za proteze na tržištu postoje posebne paste ili pjene jer su uobičajene paste preagresivne i preabrazivne te mogu dovesti do njihova oštećenja, a samim

tim do nakupljanja mikroorganizama. Takvo nakupljanje mikroorganizama potiče upalu sluznice i proteza postaje neupotrebljiva. Posljednja metoda održavanja higijene proteza je tzv. metoda umakanja. Svakih nekoliko dana preporučuje se protezu na nekoliko sati staviti u toplu vodu u koju se dodaje dezinfekcijsko sredstvo u obliku praška ili tableta. Nakon toga proteza se opere uobičajenom metodom četkicom i pastom. Kod pacijenta koji nemaju niti jedan zub, i dalje je potrebno održavati higijenu usne šupljine, odnosno pastama i spužvastim četkicama ili četkicama s mekanim vlaknima uklanjati ostatke hrane s oralne sluznice. Preporučuje se i dodatno izmasirati sluznice te na taj način potaknuti cirkulaciju i održati zdravlje usne šupljine.

Važno je još napomenuti da su ružičasti dijelovi proteze i protezni zubi izrađeni od materijala koji je krt i padom na pod ili u umivaonik često pucaju. Iz toga razloga pacijentima se preporučuje prije pranja proteze zaštititi umivaonik mekanom podlogom ili ga napuniti vodom da u slučaju pada proteze ne dođe do njezina pucanja.

Krunice i mostovi

Kod nositelja fiksnih radova, odnosno krunica i mostova, često se čuje mišljenje da su zubi ionako "zaštićeni" navlakama, tj. krunicama, te ih nije potrebno prati. Istina je potpuno suprotna. Takvi radovi imaju uske prostore u kojima se pojačano nakuplja plak. Plak je ljepljivi sloj ostataka hrane i mikroorganizama, najčešće bakterija. Nakupljanje je najveće na granici spoja zuba i krunice kao i između dvaju zuba. U ovim područjima potrebno je pojačati oralnu higijenu jer je velika vjerojatnost nastanka karijesa neposredno ispod krunice ili uz sami rub krunice. Kod starijih osoba često je izložen i početni dio korijena koji nije toliko otporan na štetno djelovanje mikroorganizama iz plaka kao caklina zuba. Nositelji ovakvih radova često su zbunjeni brojnim reklamama o raznovrsnim sredstvima za održavanje oralne higijene. Iz toga razloga potrebno je usmjeriti i pojednostaviti izbor na

najvažnija sredstva. Brojna istraživanja pokazala su da preveliki broj sredstava za održavanje oralne higijene demotivira pacijenta, a ako se izbor smanji na dva do tri sredstva, povećava se vjerojatnost održavanja dobre oralne higijene.

Međuzubne četkice, zubni tuš

Ovim pacijentima se preporuča prvo mehanički ukloniti ostatke hrane i zubni plak te tek nakon toga eventualno

Educirani pacijent produžuje vijek trajanja protetike i do 5 godina

Prilikom predaje proteza i cementiranja mostova važno je da doktor dentalne medicine objasni pacijentu da je održavanje oralne higijene sada složenije. Iz literature je poznato da dobro educiran i motiviran pacijent može produžiti vijek trajanja zuba, mostova i proteza do pet godina u odnosu na onoga koji nije posvećen oralnoj higijeni. Prilikom predaje proteza ili cementiranja mostova doktor dentalne medicine dužan je pacijentu detaljno objasniti i demonstrirati održavanje higijene. Preporučuje se pacijentu dati i pismene upute da ih kod kuće, u mirnijem okruženju, može iščitati i nekoliko puta.

koristiti i kemijska sredstava. Pacijent bi trebao nakon svakoga jela mekanom zubnom četkicom i pastom nježno očistiti zube i krunice metodom preporučenom od doktora dentalne medicine. Pasta mora biti bez abrazivnih zrnaca. Posebnu pažnju treba posvetiti granici zuba i krunice. Spojeve između zuba ili samostalnih krunica kao i sva područja gdje ne mogu doprijeti vlakna zubne četkice, pacijent čisti zubnim koncem. Prostor između zuba nosača i međučlana, odnosno tijela mosta, pacijent čisti međuzubnom četkicom. One su na tržištu dostupne u različitim veličinama tako da ovisno o veličini međuzubnoga prostora, terapeut sugerira i veličinu međuzubne četkice. Ako je pacijentu izrađen most na implantatima, potrebno je koristiti međuzubnu četkicu s plastificiranom žicom da ne dođe do oštećenja implantata. Pacijentima s mostovima preporučuje se koristiti i vodeni tuš za ispiranje ostataka hrane ispod tijela mosta. Na kraju, nakon mehaničkoga čišćenja pacijent može još dodatno koristiti i neku od vodica za ispiranje usta koje su namijenjene za svakodnevnu uporabu. Nositeljima mostova, bilo na zubima ili na implantatima, preporučuje se svakih 6 mjeseci kontrola doktora dentalne medicine koji će pritom i profesionalno očistiti usta i zube.